

ویراست نهایی | سال ۱۴۰۲

پروژه روابط راهبردی ایران و ترکیه

احیای روابط راهبردی ترکیه با عربستان سعودی و

امارات متحده عربی

آنکارا و بلوک محافظه کار سنی در مسیر مهندسی نظم جدید

شبکه تحلیلگران رصدخانه اندیشکده‌ها

رصد خانه اندیشکده ها

عنوان: احیای روابط راهبردی ترکیه با عربستان سعودی و امارات عربی متحده

نویسنده: شبکه تحلیلگران رصدخانه اندیشکده‌ها

ناظر طرح: مرکز همکاری های ریاست جمهوری

طرح جلد و صفحه آرای: علی حکیمی

نوبت چاپ: اول - تابستان ۱۴۰۲

همه حقوق این اثر برای رصدخانه اندیشکده ها کشور محفوظ است.

در صورت تخلف ، پیگرد قانونی دارد.

نشانی : تهران ، چهار راه ولیعصر ، قبل از برادران مظفر ، پ ۹۷

سندوق پستی : ۱۴۱۶۹۳۵۹۵۱ تلفن : ۰۶۴۴ ۰۲۱ ۶۶۹۸ www.rasadkhone.ir

فهرست

۴.....	خلاصه مدیریتی.....
۵.....	فصل اول: رویکرد سیاسی - امنیتی ترکیه نسبت به امارات و عربستان سعودی.....
۶.....	از تخاصم سیاسی تا کمپین رسانه‌ای.....
۱۰.....	آغاز فصل تنش زدایی؛ ۲۰۲۰ تاکنون.....
۱۳.....	جمع بندی راهبردی.....
۱۴.....	فصل دوم: رویکرد اقتصادی ترکیه نسبت به عربستان سعودی و امارات.....
۱۵.....	روابط اقتصادی ترکیه و امارات.....
۱۹.....	روابط اقتصادی ترکیه و عربستان سعودی.....
۲۱.....	همکاری کریدوری.....
۲۲.....	جمع بندی راهبردی.....
۲۴.....	فصل سوم: نتیجه گیری: توصیه های راهبردی و پیشینی در مورد روابط آتی ترکیه با عربستان سعودی - امارات.....
۲۴.....	چشم انداز.....
۲۵.....	توصیه سیاستی.....
۲۹.....	فهرست منابع.....

خلاصه مدیریتی

با روی کار آمدن کابینه «بایدن-هریس»، تغییر سیاست‌های خاورمیانه‌ای کاخ سفید، موقعیت شکننده اردوغان در آستانه انتخابات ریاست جمهوری، انعقاد پیمان صلح ابراهیم و ظهور بحران اوکراین قدرت‌های منطقه غرب آسیا تصمیم گرفتند تا با کنار گذاشتن راهبرد «واقع‌گرایی تهاجمی» و نزاع ژئوپلیتیکی به سمت سیاست کاهش تنش‌ها و تمرکز بر روی همکاری ژئواکونومی حرکت کنند. بر همین اساس پس از چند دوره مذاکرات غیر رسمی میان طرفین منازعه، ابتدا ترکیه-امارات و سپس ترکیه-سعودی با سفرهای متقابل رهبران سیاسی به سمت کاهش تنش‌ها و عادی‌سازی روابط حرکت کردند. کارشناسان معتقدند مسئله «نیاز متقابل» یکی از دلایل اصلی ترک سیاست مخاصمه و حرکت به سمت گسترش تدریجی روابط راهبردی بوده است. ترک‌ها به دنبال جذب منابع مالی و سرمایه‌های کشورهای حوزه خلیج فارس هستند تا از این طریق بتوانند بر مسائلی همچون کاهش ارزش پول ملی، تورم بالا و بیکاری فزاینده فائق برآیند. در سوی مقابل کشورهای عربی نیز برای مهار ایران و استفاده از فرصت‌های اقتصادی فوق‌العاده در ترکیه نیاز به این روابط دوجانبه دارند. بر همین اساس پیش‌بینی می‌شود آنکارا ضمن روابط خارجی با ریاض-ابوظبی براساس اصل «همکاری» و «رقابت سازنده» به سمت گسترش روابط اقتصادی، همکاری کریدوری، سرمایه‌گذاری مشترک در پروژه‌های راهبردی حرکت کند. «لزوم مقابله با ائتلاف ضد ایران در منطقه قفقاز جنوبی با استفاده از اهرم مقاومت در یمن»، «بازتعریف نظامی-امنیتی ایران در منطقه غرب آسیا با هدف مقابله با پیوستن ترکیه به روند صلح ابراهیم»، «بسترسازی برای توسعه خط کریدوری امارات-ترکیه با حمایت از ورود سرمایه خارجی» و «لزوم بازتعریف سیاست رسانه‌ای ایران در خاورمیانه با توجه به فضای سیاسی حاکم بر منطقه» توصیه‌های سیاستی نگارنده برای سیاست‌گذاران، بازوهای اجرایی و نهادهای متولی پرونده «ترکیه»، «عربستان سعودی» و «امارات عربی متحده» است.

کلمات کلیدی: سیاست، اقتصاد، ترکیه، امارات، عربستان سعودی و ایران.